

გ ა ნ მ ა რ ტ ე ბ ი თ ი ბ ა რ ა თ ი

„საქართველოს 2015 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტზე

ა) ზოგადი ინფორმაცია კანონპროექტის შესახებ:

ა.ა) კანონპროექტის მიღების მიზეზი

საქართველოს კონსტიტუციის 93-ე მუხლით დაკისრებული ვალდებულება;

ბ) კანონპროექტის მიზანი

2015 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის ფინანსური ნუსხის დამტკიცება;

გ) კანონპროექტის ძირითადი არსი

ძირითადი მაკროეკონომიკური მაჩვენებლები

2015 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტის შემუშავებისას მხედველობაში იქნა მიღებული ქვეყნის ეკონომიკის ზრდის მაჩვენებელი მიმდინარე წლის განვლილ პერიოდში და მომავალი წლის პროგნოზები. მომავალი წლის ფისკალური და მაკროეკონომიკური მაჩვენებლები კონსერვატიული მიდგომით არის დაგეგმილი და 2015 წლისთვის მშპ-ს რეალური ზრდის პროგნოზი 5.0%-ს, ხოლო მშპ-ს დეფლატორი 4,0%-ს შეადგენს. საშუალოვადიან პერიოდში ეკონომიკის რეალური ზრდის პროგნოზი 5,5%-ის ფარგლებშია მოსალოდნელი, ხოლო მშპ-ს დეფლატორი 3,5%-4,0%-ის ფარგლებში.

მაკროეკონომიკური მაჩვენებლებიდან გამომდინარე 2015 წლის ნომინალური მშპ-ს მოცულობა 31,9 მლრდ ლარს შეადგენს, ხოლო 2018 წლისთვის პროგნოზირებულია მისი გაზრდა 41,9 მლრდ ლარამდე.

მაკროეკონომიკური პარამეტრების ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მაჩვენებელს წარმოადგენს საბიუჯეტო დეფიციტის მოცულობა. საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან არსებული შეთანხმების მიხედვით 2015 წლისთვის აღნიშნული მაჩვენებელი არ უნდა იყოს მშპ-ს 3,0%-ზე მაღალი (GFSM-1986 მიხედვით) და სწორედ აღნიშნული მაჩვენებლის ფარგლებშია წარმოდგენილი 2015 წლის ბიუჯეტი. მომდევნო წლებში დაგეგმილია საბიუჯეტო დეფიციტის კლებადი ტენდენციის შენარჩუნება და მისი მოცულობა 2018 წლისთვის არ გადააჭარბებს მშპ-ს 2,0%-ს.

კანონპროექტის პირველად ვარიანტთან შედარებით 140,0 მლნ ლარით გაზრდილია საგადასახადო შემოსავლების მაჩვენებელი და შეადგენს 8 030,0 მლნ ლარს, რაც 2014 წლის გეგმიურ მაჩვენებელს 800,0 მლნ ლარით აღემატება, ხოლო მშპ-ს 25,2%-ს შეადგენს.

სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლები

საქართველოს 2015 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებელი 8 090,0 მლნ ლარით განისაზღვრა, რაც ბიუჯეტის პროექტის პირველ წარდგენასთან შედარებით გაზრდილია 160,0 მლნ ლარით.

სახელმწიფო ბიუჯეტის საგადასახადო შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებელი 2014 წლის დამტკიცებულ მაჩვენებელთან შედარებით 780.0 მლნ ლარით, ხოლო ბიუჯეტის პროექტის პირველ წარდგენასთან შედარებით 140.0 მლნ ლარითაა გაზრდილი და 7 600.0 მლნ ლარს შეადგენს.

გადასახადების საპროგნოზო მაჩვენებლები ცალკეული გადასახადების სახეების მიხედვით შემდეგია:

- საშემოსავლო გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 2 085.0 მლნ ლარით, რაც მშპ-ს 6.5 პროცენტს შეადგენს; აღნიშნული მაჩვენებელი 2014 წლის დამტკიცებული ბიუჯეტის შესაბამის მაჩვენებელთან შედარებით გაზრდილია 315.0 მლნ ლარით, ხოლო ბიუჯეტის პროექტის პირველ წარდგენასთან შედარებით 15.0 მლნ ლარით;
- მოგების გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 900.0 მლნ ლარით, რაც მშპ-ს 2.8 პროცენტია;
- დამატებული ღირებულების გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 3 529.0 მლნ ლარით, რაც მშპ-ს 11.1 პროცენტს შეადგენს; აღნიშნული მაჩვენებელი 2014 წლის დამტკიცებული ბიუჯეტის შესაბამის მაჩვენებელთან შედარებით გაზრდილია 255.0 მლნ ლარით.
- აქციზის საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 947.0 მლნ ლარის ოდენობით, რაც მშპ-ს 3.0 პროცენტს შეადგენს; აღნიშნული მაჩვენებელი 2014 წლის დამტკიცებული ბიუჯეტის შესაბამის მაჩვენებელთან შედარებით გაზრდილია 208.0 მლნ ლარით, ხოლო ბიუჯეტის პროექტის პირველ წარდგენასთან შედარებით 139.0 მლნ ლარით. ზრდა გამოწვეულია საგადასახადო კოდექსში დაგეგმილი ცვლილებების შესაბამისად აქციზის განაკვეთების ზრდით, კერძოდ:
 - 2015 წელს იგეგმება აქციზის განაკვეთის ზრდა თამბაქოზე (ფილტრიანზე 15 თეთრით, ხოლო უფილტრო სიგარეტზე 5 თეთრით), ასევე გათვალისწინებულია 1 ივლისიდან სიგარეტზე აქციზის გადასახადი ე.წ. შერეული სისტემის შემოღება, რაც ჯამში დამატებითი რესურსის სახით შეადგენს 70,0 მლნ ლარს;
 - 2015 წელს დაგეგმილია ალაოს ლუდზე, ეთილის სპირტსა და ალკოჰოლურ სასმელებზე აქციზის განაკვეთის გაორმაგება, რითაც დამატებითი მობილიზებული იქნება 30.0-40,0 მლნ ლარი;
 - საქართველოს პარლამენტში ინიცირებულია საგადასახადო კოდექსში ცვლილებები, რომლის მიხედვითაც აქციზით დაიბეგრება უცხოეთიდან შემოსული სატელეფონო ზარები და აღნიშნულის ხარჯზე მიღებული დამატებითი შემოსავალი იქნება დაახლოებით 30,0 მლნ ლარი;
- იმპორტის გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 114.0 მლნ ლარით, რაც მშპ-ს 0.4 პროცენტს შეადგენს; აღნიშნული მაჩვენებელი 2014 წლის დამტკიცებული ბიუჯეტის შესაბამის მაჩვენებელთან შედარებით გაზრდილია 14.0 მლნ ლარით.
- სხვა გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 25.0 მლნ ლარით.

2015 წლისთვის **გრანტების** საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 215.0 მლნ ლარით, მათ შორის საბიუჯეტო გრანტები 115.0 მლნ ლარი (პირველად ვარიანტთან შედარებით გაზრდილია 30,0 მლნ ლარით), ხოლო საინვესტიციო (ხარჯზე მიბმული) გრანტები 100.0 მლნ ლარი (პირველად ვარიანტთან შედარებით გაზრდილია 5,0 მლნ ლარით);

2015 წლისთვის სახელმწიფო ბიუჯეტის **სხვა შემოსავლების** საპროგნოზო მაჩვენებელი ბიუჯეტის პირველ წარდგენასთან შედარებით შემცირებულია 15.0 მლნ ლარით და განსაზღვრულია 275.0 მლნ ლარის ოდენობით.

არაფინანსური აქტივების კლების სახით მისაღები თანხების გეგმა განსაზღვრულია 85,0 მლნ ლარის ოდენობით;

ფინანსური აქტივების კლების მაჩვენებელი განისაზღვრა 90,0 მლნ ლარის ოდენობით (სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტის მეორე წარდგენილ ვარიანტთან შედარებით გაზრდილია 20.0 მლნ ლარით), რაც წარმოადგენს წინა წლებში სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გაცემული სესხების დაბრუნებას;

ვალდებულებების ზრდის სახით მისაღები სახსრების გეგმა ბიუჯეტის წინა წარმოდგენილი ვარიანტთან შედარებით გაზრდილია 280.0 მლნ ლარით და განსაზღვრულია 1 610.0 მლნ ლარის ოდენობით, მათ შორის:

- საინვესტიციო პროექტების დასაფინანსებლად მიღებული გრძელვადიანი, შეღავათიანი კრედიტები - 690.0 მლნ ლარი;
- მსოფლიო ბანკის და სხვა საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციების საბიუჯეტო კრედიტები - 320 მლნ ლარი;
- სახაზინო ვალდებულებებისა და სახაზინო ობლიგაციების ემისიით და მათი დაფარვის შედეგად საშინაო სახელმწიფო ვალდებულებების წმინდა ზრდა - 600,0 მლნ ლარი, აღნიშნული სახსრებით მიღებული შემოსულობებიდან 200.0 მლნ ლარი კვლავ განთავსდება სადეპოზიტო ანგარიშებზე კომერციულ ბანკებში ეკონომიკის სტიმულირების მიზნით

წარმოდგენილი კანონპროექტის მიხედვით 2015 წელს მისაღები შემოსულობების მთლიანი მაჩვენებელი 2014 წლის იგივე მაჩვენებელთან შედარებით გაზრდილია 770.0 მლნ ლარით, ხოლო ბიუჯეტის წინაწარდგენასთან შედარებით - 305.0 მლნ ლარით, და განისაზღვრება 9 875.0 მლნ ლარის ოდენობით, გადასახდელების გეგმა შეადგენს 9 575.0 მლნ ლარს (2014 წელთან შედარებით გაზრდილია 495.0 მლნ ლარით, ბიუჯეტის მეორე წარდგენასთან შედარებით 55.0 მლნ ლარით), რისი გათვალისწინებითაც სახელმწიფო ხაზინის ერთიან ანგარიშზე განთავსებული თავისუფალი ნაშთის დაგროვება შეადგენს 100.0 მლნ ლარს, ხოლო 200.0 მლნ ლარი განთავსებული იქნება კომერციულ ბანკებში

სახელმწიფო ბიუჯეტის ასიგნებები

სახელმწიფო ბიუჯეტის ასიგნებები განისაზღვრა 9 575.0 მლნ ლარის ოდენობით, მათ შორის: საბიუჯეტო სახსრები შეადგენს 8 785.0 მლნ ლარს, გრანტები 100.0 მლნ ლარს, ხოლო კრედიტები 690.0 მლნ ლარს.

სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯების ჯამური მოცულობა 2014 წლის დამტკიცებულ ბიუჯეტთან მიმართებაში გაზრდილია 465.8 მლნ ლარით და შეადგენს 8 005.4 მლნ ლარს, მათ შორის:

- შრომის ანაზღაურება - 1 407.9 მლნ ლარი;
- საქონელი და მომსახურება - 963.7 მლნ ლარი;
- პროცენტი -364.1 მლნ ლარი;
- სუბსიდიები -247.9 მლნ ლარი;
- გრანტები - 1 172.7 მლნ ლარი;
- სოციალური უზრუნველყოფა - 2 687.7 მლნ ლარი;
- სხვა ხარჯები - 1 161.4 მლნ ლარი.

არაფინანსური აქტივების ზრდის მუხლით გათვალისწინებულია - 853.2 მლნ ლარი, რაც 2014 წლის დამტკიცებულ ბიუჯეტთან შედარებით გაზრდილია 119.1 მლნ ლარით, ხოლო ბიუჯეტის პროექტის პირველ წარდგენასთან შედარებით - 87.5 მლნ ლარით;

ფინანსური აქტივების ზრდის მუხლით (ნაშთის გარდა) გამოყოფილია - 297.1 მლნ ლარი;

ვალდებულებების კლება შეადგენს 419.2 მლნ ლარს, საიდანაც 355.0 მლნ ლარი მიმართული იქნება საგარეო სახელმწიფო ვალდებულებების დაფარვაზე, ხოლო 63.2 მლნ ლარი - საშინაო სახელმწიფო ვალდებულებების დაფარვაზე.

წარმოდგენილი პროექტით წინა პროექტთან შედარებით გათვალისწინებულია:

შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს დაფინანსება 2014 წლის ბიუჯეტის დამტკიცებულ გეგმასთან შედარებით გაზრდილია 127.0 მლნ ლარით, 2015 წლის ბიუჯეტის პროექტის პირველ წარდგენასთან შედარებით 35.0 მლნ ლარით, ხოლო მეორე წარდგენასთან შედარებით 10.0 მლნ ლარით და შეადგენს 2 785,0 მლნ ლარს (ბიუჯეტის მთლიანი გადასახდელების 29,0%).

- სოციალური დაცვისა და საპენსიო უზრუნველყოფისათვის გამოყოფილია 2 041,0 მლნ ლარი, რაც 2014 წლის დაფინანსებას აღემატება 70.4 მლნ ლარით. გამოყოფილი თანხის ფარგლებში 2015 წლის 1 სექტემბრიდან დაგეგმილია ყველა კატეგორიის პენსიონერისათვის პენსიის გაზრდა 10 ლარით 160 ლარამდე. აღნიშნული მიზნით 2015 წელს საჭიროა დამატებით 30 მლნ ლარამდე მობილიზება, ხოლო წლიური ეფექტი შეადგენს დაახლოებით 90 მლნ ლარს.
- ჯანმრთელობის დაცვის პროგრამებისთვის 2014 წლის ბიუჯეტის დამტკიცებულ გეგმასთან შედარებით გათვალისწინებულია 656,2 მლნ ლარი;
- სამედიცინო დაწესებულებათა რეაბილიტაციისა და აღჭურვის პროგრამის დაფინანსება განსაზღვრულია 31.3 მლნ ლარის ოდენობით.

- ბიუჯეტის პროექტის გადამუშავებულ ვარიანტში წინა ვერსიასთან შედარებით გათვალისწინებულია შინაგან საქმეთა სამინისტროსათვის ასიგნებების ზრდა 23,7 მლნ ლარით (განისაზღვრება 638.7 მლნ ლარით) აღნიშნული დაკავშირებულია სამინისტროს სისტემაში საგანგებო სიტუაციების მართვის სააგენტოს შექმნასა და მის ფუნქციონირებისათვის საჭირო ხარჯების დაფინანსებასთან;
- ბიუჯეტის პროექტი ითვალისწინებს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურისათვის დაფინანსების გაზრდას 3.0 მლნ ლარით;
- პრეზიდენტის ადმინისტრაციის ბიუჯეტის პროექტით გათვალისწინებულია დამატებით 800.0 ათასი ლარი (9 800.0 მლნ ლარი);
- 500.0 ათასი ლარი დამატებით გათვალისწინებულია ცენტრალური საარჩევნო კომისიისათვის;

ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულებისათვის გადასაცემი ტრანსფერის მოცულობა გაზრდილია 800 ათასი ლარით და შეადგენს 854.8 მლნ ლარს. 300.0 ათასი ლარი გათვალისწინებულია ადგილობრივი

თვითმმართველი ერთეულებისათვის მიზნობრივი ტრანსფერისათვის, ხოლო 500 ათასი ლარი აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკისათვის

ამასთან, „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად სსიპ-საგანგებო სიტუაციების მართვის სააგენტოზე დაკისრებული ფუნქციების შეუფერხებლად განხორციელების მიზნით, აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკას და ადგილობრივ თვითმმართველს ერთეულებს ევალება 2015 წლის განმავლობაში სსიპ-საგანგებო სიტუაციების მართვის სააგენტოს გადაურიცხონ თანხები, რომელიც არ უნდა იყოს 2014 წელს სახანძრო-სამაშველო სამსახურების ფუნქციონირებისთვის გათვალისწინებულ თანხაზე ნაკლები.

კანონპროექტს სხვა კანონით გათვალისწინებულ თანმდევ მასალებთან ერთად თან ახლავს ინფორმაცია ფისკალური რისკებისა და სხვადასხვა მაკრო სცენარების შესახებ.

ბ) კანონის პროექტის ფინანსური დასაბუთება:

ბ.ა) კანონის პროექტის მიღებასთან დაკავშირებით აუცილებელი ხარჯების დაფინანსების წყარო

–

ბ.ბ) კანონის პროექტის გავლენა ბიუჯეტის საშემოსავლო ნაწილზე

–

ბ.გ) კანონის პროექტის გავლენა ბიუჯეტის ხარჯვით ნაწილზე

–

ბ.დ) სახელმწიფოს ახალი ფინანსური ვალდებულება

–

ბ.ე) კანონის პროექტის მოსალოდნელი ფინანსური შედეგები იმ პირობების, რომელთა მიმართაც ვრცელდება კანონპროექტის მოქმედება

–

ბ.ვ) კანონის პროექტით დადგენილი გადასახადის, მოსაკრებელის ან სხვა სახის გადასახდელის ოდენობის განსაზღვრის წესი (პრინციპი)

კანონის პროექტი არ ითვალისწინებს გადასახადის, მოსაკრებელის ან სხვა სახის გადასახდელის ოდენობის განსაზღვრას და შესაბამისად არ ადგენს მათი განსაზღვრის წესს.

გ) კანონის პროექტის მიმართება საერთაშორისო სამართლებრივ სტანდარტებთან

გ.ა) კანონის პროექტის მიმართება ევროკავშირის დირექტივებთან

კანონის პროექტი არ ეწინააღმდეგება ევროკავშირის დირექტივებს.

გ.ბ) კანონის პროექტის მიმართება საერთაშორისო ორგანიზაციებში საქართველოს წევრობასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებთან

კანონის პროექტის მიღება არ ეწინააღმდეგება საქართველოს მიერ საერთაშორისო ორგანიზაციებში წევრობასთან დაკავშირებით აღებულ ვალდებულებებს.

გ.გ) კანონის პროექტის მიმართება საქართველოს ორმხრივ და მრავალმხრივ ხელშეკრულებებთან

კანონის პროექტის მიღება არ არღვევს და არ ეწინააღმდეგება საქართველოს მიერ დადებული ორმხრივი და მრავალმხრივი საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრ ვალდებულებებს.

დ) კანონის პროექტის მომზადების პროცესში მიღებული კონსულტაციები:

დ.ა) არასახელმწიფო ან/და საერთაშორისო ორგანიზაცია/დაწესებულება, ექსპერტები, რომლებმაც მონაწილეობა მიიღეს კანონის პროექტის შემუშავებაში, ასეთის არსებობის შემთხვევაში

წარმოდგენილი კანონპროექტის ძირითადი პარამეტრები შეთანხმებულია საერთაშორისო სავალუტო ფონდთან.

დ.ბ) კანონის პროექტის შემუშავებაში მონაწილე ორგანიზაციის (დაწესებულების) ან/და ექსპერტის შეფასება კანონპროექტის მიმართ

წარმოდგენილი კანონპროექტი მოწონებული იქნა საქართველოს მთავრობის მიერ;

დ.გ) კანონის პროექტის ავტორი

კანონის პროექტის ავტორია საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

დ.დ) კანონის პროექტის ინიციატორი

კანონის პროექტის ინიციატორია საქართველოს მთავრობა.